

**Державна наукова установа
"Книжкова палата України імені Івана Федорова"**

**Аналітичний огляд
"Бібліометричний аналіз газетних публікацій
2004—2010 рр. з питань книгознавства"**

Київ

Мета роботи — забезпечення галузі інформацією про публікації з газет щодо стану і тенденцій розвитку книжкової справи, друкованих ЗМІ.

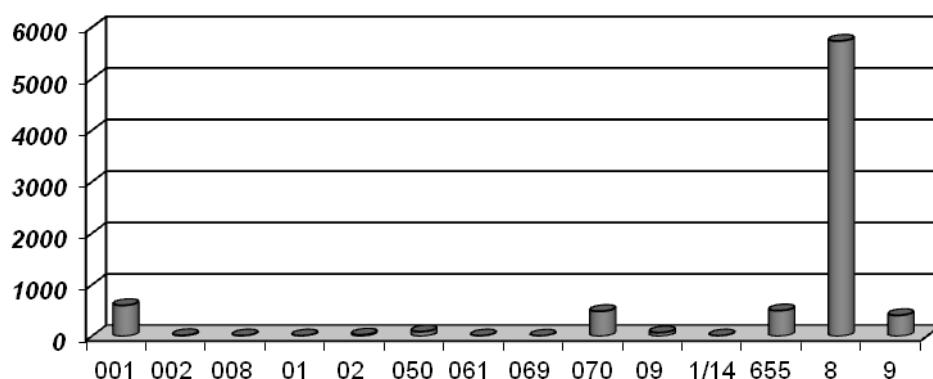
Методи дослідження — бібліографічне виявлення, відбір, групування, бібліометричний аналіз.

На початковій стадії дослідження розроблено методичку відбору й систематизації записів зі зведених баз даних "Літопис журнальних статей", "Літопис рецензій" 2004—2010 рр., що складається з таких етапів:

- визначення основних та додаткових рубрик УДК, за якими систематизувалися публікації зазначеної тематики у зведених базах даних;
- відбір записів у межах визначених рубрик УДК;
- аналіз ступеня відповідності відібраних записів зазначеній тематиці;
- формування переліку тематичних рубрик;
- розподіл відібраних записів за тематичними рубриками;
- часткова перевірка джерел de visu з метою уточнення змісту публікації;
- бібліометричний та науометричний аналіз тематичних баз даних.

Відбір видань з електронної бази даних "Літопис газетних статей" здійснено за основними та додатковими індексами УДК.

У діаграмі Б.1 представлено розподіл газетних публікацій за основними та додатковими індексами УДК (без урахування рецензій).

Діаграма Б.1 — Розподіл газетних публікацій за основними та додатковими індексами УДК (без урахування рецензій).

001 Наука та знання в цілому. Наукознавство. Організація розумової праці — 600 записів;

002 Друк загалом. Документація. Науково-технічна інформація — 16 записів;

008 Цивілізація. Культура. Прогрес — 11 записів;

- 01 Бібліографія і бібліографічні посібники. Каталоги — 10 записів;
 02 Бібліотечна справа. Бібліотекознавство — 27 записів;
 050 Серіальні видання — 91 записів;
 061 Організації та інші типи об'єднань. Товариства. Асоціації. Конгреси. Виставки. Фірми. Наукові установи — 10 записів;
 069 Музеї — 7 записів;
 070 Газети. Преса. Журналістика — 485 записів;
 09 Рукописи. Раритети і рідкісні книги — 72 записи;
 1/14 Філософія — 10 записів;
 655 Поліграфічна промисловість. Видавнича справа. Видавництва. Книжкова торгівля — 498 записів;
 8 Мова. Мовознавство. Художня література. Літературознавство — 5733 записи;
 9 Географія. Біографії. Історія — 407 записів.
 З електронної бази даних "Літопис рецензій" за 2004—2010 рр. у тематичну базу даних включено рецензії, опубліковані в газетах.

На основі аналізу державних бібліографічних покажчиків "Літопис газетних статей" та "Літопис рецензій" 2004—2010 рр. складено список газет, матеріали з яких опрацьовано при формуванні тематичної бази даних.

У таблиці Б.1 подано список газет та кількість публікацій за період 2004—2010 рр. з питань книгознавства, тенденцій у сфері книговидання та книгорозповсюдження (у послідовності збільшення кількості публікацій).

Таблиця Б.1 — Список газет та кількість публікацій за 2004—2010 рр. з питань книгознавства, тенденцій у сфері книговидання та книгорозповсюдження (без урахування рецензій):

№	Назва газети	Кількість публікацій
1.	Волинь-нова	1
2.	Закон і Бізнес	1
3.	Крила України	1
4.	Педагогічна газета	1
5.	Праця і зарплата	1
6.	Сота Свободи	1
7.	Франкова криниця	1
8.	Херсонський вісник	1
9.	Гарт	2
10.	Молодь Черкащини	2
11.	Подолія	2
12.	Україна Business	2
13.	Волинська газета	3
14.	Жизнь	3
15.	Спортивна газета	3
16.	Хмельниччина	3
17.	Экономические известия	3
18.	Голос Донбасса	4

№	Назва газети	Кількість публікацій
19.	Іменем Закону	5
20.	Чернігівські відомості	5
21.	Нова ера	6
22.	Вечірній Київ	7
23.	Днепровская правда	7
24.	Панорама	7
25.	Президентський вісник	7
26.	Щотижня	7
27.	Пенсійний кур'єр	8
28.	Вечірня Полтава	9
29.	Жизнь Луганска	9
30.	Закарпатська правда	9
31.	Вісник Чорнобиля	11
32.	За Українську Україну	11
33.	Наддніпрянська правда	11
34.	Народна справедливість	11
35.	Журавлик	12
36.	Суми і сумчани	12
37.	Свобода слова	13
38.	Луганская правда	14
39.	Магістраль	14
40.	Ужгород	15
41.	Республика Крым	16
42.	Крымская газета	18
43.	Профспілкові вісті	18
44.	Село полтавське	18
45.	Нова доба	19
46.	Українська газета	19
47.	Чернівці	19
48.	За вільну Україну	21
49.	Освіта	21
50.	Українська газета плюс	23
51.	Вісті Придніпров'я	24
52.	Ваше здоров'я	25
53.	Наша газета	26
54.	Молодь України	28
55.	Сумщина	28
56.	Робітнича газета	29
57.	Правда Украины	30
58.	Луцький замок	31
59.	Свобода	31
60.	Флот України	31
61.	Сільський час	35
62.	Українська столиця	35
63.	Кіровоградська правда	36
64.	Столиця	36
65.	Черкаський край	37
66.	Вісті	45
67.	Две тисячи	46
68.	За вільну Україну плюс	47
69.	Крымские известия	47
70.	Запорізька правда	50
71.	Київська правда	56
72.	Зоря	57
73.	Сільські вісті	57
74.	Персонал плюс	61
75.	Рідне Прибужжя	61

№	Назва газети	Кількість публікацій
76.	Вінниччина	72
77.	Житомирщина	77
78.	Вільне слово	80
79.	Кримська світлиця	80
80.	Донеччина	96
81.	Українське слово	101
82.	Южная правда	101
83.	Народна армія	104
84.	Буковинське віче	115
85.	Новини Закарпаття	120
86.	Чорноморські новини	123
87.	Високий Замок	125
88.	Україна молода	125
89.	Зоря Полтавщини	133
90.	Деснянська правда	138
91.	Одеські вісті	164
92.	Галичина	168
93.	Слобідський край	181
94.	Хрещатик	181
95.	Демократична Україна	267
96.	Голос України	276
97.	Культура і життя	314
98.	Дзеркало тижня	389
99.	Слово Просвіти	440
100.	Урядовий кур'єр	483
101.	День	556
102.	Літературна Україна	1562

З таблиці видно, що найбільша кількість публікацій з питань книгознавства припадає на газету "Літературна Україна" — 1562 записи, незначною кількістю (від 1 до 10 записів) представлені публікації зазначеної тематики у таких газетах: Волинь-нова; Закон і Бізнес; Крила України; Педагогічна газета; Праця і зарплата; Сота Свободи; Франкова криниця; Херсонський вісник; Гарт; Молодь Черкащини; Подолія; Україна Business; Волинська газета; Життя; Спортивна газета; Хмельниччина; Экономические известия; Голос Донбасса; Іменем Закону; Чернігівські відомості; Нова ера; Вечірній Київ; Днепровская правда; Панорама; Президентський вісник; Щотижня; Пенсійний кур'єр; Вечірня Полтава; Життя Луганська; Закарпатська правда. Найбільшу увагу питанням книгознавства приділяють такі загальнонаціональні газети як Демократична Україна; Голос України; Культура і життя; Дзеркало тижня; Слово Просвіти; Урядовий кур'єр; День. На їх сторінках за 2004—2010 рр. опубліковано від 267 до 556 статей, присвячених питанням видавничої справи, новинкам книжкового ринку, діяльності видавців, письменників, проблемам друкованих ЗМІ.

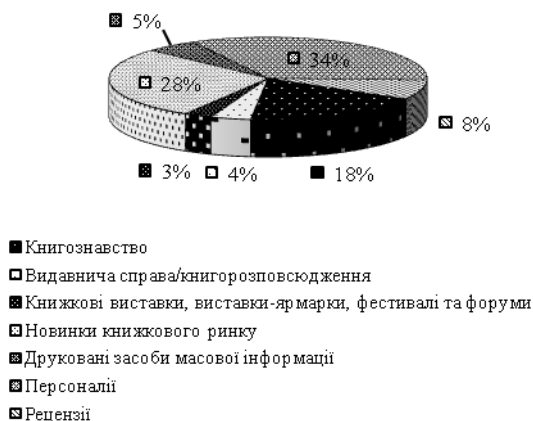
У процесі дослідження проаналізовано 8666 бібліографічних записів з питань книгознавства, книговидання та книгорозповсюдження, які ввійшли у державний бібліографічний покажчик "Літопис газетних статей" та "Літопис рецензій" за 2004—2010 рр.

Записи систематизовано за такими тематичними рубриками:

- Книгознавство — 1596 записів;

- Видавнича справа/книгорозповсюдження — 354 записи;
- Книжкові виставки, виставки-ярмарки, фестивали та форуми — 246 записів;
- Новинки книжкового ринку — 2443 записи;
- Друковані засоби масової інформації — 461 запис;
- Персоналії — 2897 записів;
- Рецензії — 669 записів.

У діаграмі Б.2 представлено розподіл газетних публікацій за тематичними рубриками у відсотковому співвідношенні.

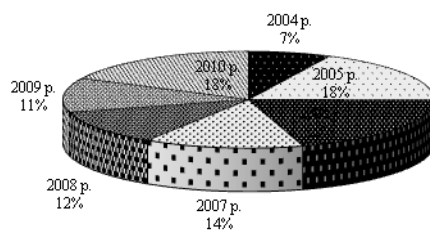

Діаграма Б.2 — Розподіл газетних публікацій за тематичними рубриками у відсотковому співвідношенні.

З наведених даних видно, що найбільший відсоток припадає на рубрику "Персоналії", тобто 34% статей присвячено діяльності книгознавців, видавців, журналістів; друге місце посідає рубрика "Новинки книжкового ринку" — 28% публікацій; третє місце займає рубрика "Книгознавство" — 18% публікацій з загальних питань книгознавства та історичні дослідження; 8% від загальної кількості записів складають описи рецензій; на п'ятому місці рубрика "Друковані засоби масової інформації" — 5%; рубрика "Видавнича справа/книгорозповсюдження" представлена в електронній базі даних 4%, до неї включено описи публікацій з питань видавничої справи, книжкової торгівлі, проблем читання, рейтингових досліджень, статей про конкурси; шосте місце посідає рубрика "Книжкові виставки, виставки-ярмарки, фестивали та форуми" — 3%.

У діаграмі Б.3 представлено розподіл публікацій в електронній базі даних за роками:

- 2004 р. — 622 записи (7%);
- 2005 р. — 1549 записів (18%);
- 2006 р. — 1755 записів (20%);
- 2007 р. — 1199 записів (14%);
- 2008 р. — 1005 записів (12%);
- 2009 р. — 993 записи (11%);
- 2010 р. — 1543 записи(18%).

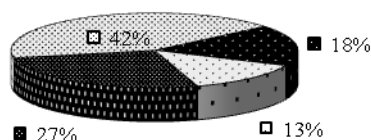

Діаграма Б.3 — Розподіл газетних публікацій за роками у відсотковому співвідношенні

У ході тематичного аналізу бази даних з метою отримання детальніших показників зроблено висновки щодо доцільності поділу загальної рубрики "Книгознавство" (1596 записів) на такі підрубрики:

- Загальні питання книгознавства, історичні дослідження — 285 записів;
- Музеї, організації, виставки — 214 записів;
- Літературні заходи (свята, читання, конференції) — 425 записів;
- Інтерв'ю з письменниками — 672 записи.

У діаграмі Б.4 представлено відсоткове співвідношення газетних публікацій рубрики "Книгознавство" за підрубриками.

- Загальні питання та історичні дослідження
- Музеї, організації, виставки
- Літературні заходи (свята, читання, конференції)
- ▣ Інтерв'ю з письменниками

Діаграма Б.4 — Відсоткове співвідношення газетних публікацій рубрики "Книгознавство" за підрубриками.

З наведених даних видно, що найбільший відсоток припадає на підрубрику "Інтерв'ю з письменниками" — 42%. Друге місце посідає підрозділ "Літературні заходи (свята, читання, конференції)" — 27%. Загальні питання книгознавства, історичні дослідження представлені 18%, публікації, записи, присвячені музейній та виставковій діяльності складають 13%.

Значний інтерес представляють рецензії як особливий вид популяризації книжкових новинок. Кількість таких публікацій у зведеній тематичній базі даних становить 699 записів. У діаграмі Б.5 представлено розподіл описів рецензій у газетах за роками:

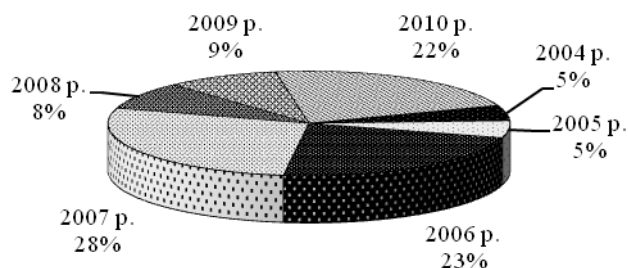
- 2004 р. — 32 записів (5%);
- 2005 р. — 35 записів (5%);
- 2006 р. — 151 запис (23%);

2007 р. — 185 записів (27%);

2008 р. — 57 записів (9%);

2009 р. — 61 запис (9%);

2010 р. — 148 записів (22%).

Діаграма Б.5 — Розподіл записів рубрики "Рецензії" за роками у відсотковому співвідношенні

На підставі аналізу газетних публікацій з питань книгознавства, тенденцій у сфері книговидання та книгорозповсюдження зроблено такі висновки:

— найбільше газетних публікацій присвячено діяльності книгознавців, видавців, журналістів, письменників, а найменше — книжковим виставкам, ярмаркам, фестивалям та форумам;

— друковані засоби масової інформації найбільше висвітлювали цю тему на шпальтах своїх видань у 2006 році, а найменше — у 2004 році;

— найбільше уваги у своїх публікаціях приділяла розвитку видавничої справи, прогнозуванню тенденцій у сфері книговидання та книгорозповсюдження газета "Літературна Україна".